

54. évfolyam, 1. szám
2025. I. negyedév

Zalaerdő

A ZALAERDŐ ZRT. DOLGOZÓINAK LAPJA

Éledezik a természet

FOTÓ: FÜLÖP VERONIKA

INDULNAK A SZABADTÉRI PROGRAMOK...

2

ÉRTEKEZLET

Költségtakarékosság
az erdőművelésben

6

NYUGDÍJASKLUB

Változatos
programok...

10

HOBBI

Az apró méhek
lenyűgözték
világukkal

Költségta- karékosság az erdőm

A Zalaerdő Zrt. Erdőművelési, Termesztvédelmi és Turisztikai Osztálya márciusban tartotta ez évi első értekezletét az obornaki erdei iskolában.

Kreiner Roland termelési igazgató a résztvevők köszöntése után a társaság előző évi eredményeiről és az erdőművelésben dolgozó kollégák 2025. évi feladatairól beszélt.

Az osztály erdőművelési előadója, Babics István beszámolt a mag- és csemete-termelés 2024. évi eredményeiről és eredményeiről, az ágazat 2025. évi várható

az exportértékesítés nagy mennyisége és magas egységára miatt rekord árbevételt sikerült elérni. A főfafajok (tölgyek) makkszerzéseinek terve szerint, időben, pontosan és jól lezajlottak. Hangsúlyozta az egyéb erdészeti fajok magbeszerzési nehézségeit (virágzási problémák, maggyűjtők hiánya, új károsítók megjelenése stb.). Ezután ismertette az idei év növényvédelmi terveit. A szeder- és bálványfa elleni védekezést földi eszközökkel végzik. Az egyszikűek gyomirtása és az akác visszaszorítása céljából valószínűleg utolsó lehetőségként idén is terveznek helikopteres permetezést.

Az erdőművelési ágazat teljesítményét

Csányi Anita erdőművelési osztályvezető foglalta össze, az előző évi erdőfelújítási, befejezetlen és befejezett ápolási, valamint tisztítási munkák teljesítése, illetve a felmerült költségek kerültek szóba. A betervezett erdőművelési munkák nagy részét sikerült elvégezni az ágazatot sújtó munkaerőhiány ellenére. Felvázolta az idei évi erdőfelújítási munkák terveit, feladatait, amelyek mértéke hasonló a tavalyihoz. A nehéz gazdasági helyzet miatt meghozott intézkedések okán az idei évben egy jóval alacsonyabb költségkeretből kell elvégezni a szükséges munkálatokat. Nagyon fontos a rangsorolás, csak a valóban indokolt részterületek érintése.

Ismertette az 1/2022. sz. Vezérigazgatói Utasítás 2. és 4. pontjai alapján helyszínelte erdőrészekben tapasztaltakat. A szükséges célállomány-módosítások, hatósági egyeztetések, kerítésépítések, valamint ápolások megtörténtek. Összefoglalta a 2024-es év erdőtelepítéseihez tartozó munkákat és azok költségeit. Beszélt az előző évi mintafásításokról, az idei év tele-

pítéseiről, továbbá a későbbi évek lehetőségeiről. Az összes tervezett erdőtelepítés az előírt módon megvalósult.

Béli Csongor erdőművelési előadó a vadkárelhárító kerítésekről és a pályázatokról tartott beszámolót. Kitért a kerítések építési és bontási tervére, valamint beszélt a vadkárelhárító kerítések nyilvántartásának problémáiról és lehetséges megoldásairól.

Ismertette a 2024. évi pályázatok elnyert támogatási összegét, valamint hogy mire számíthatunk az újabb ciklusú közös agrárpolitikai pályázatok keretében várható támogatások esetében. A 2025-ös évben is maximálisan ki kell használni az erdészeti pályázatok lehetőségeit.

Gombos Petra erdőmérnök-gyakornok beszámolt a halgazdálkodásban elvégzett munkákról, a haltelepítések sikerességéről, és kiemelte a még elvégzendő feladatokat. A hulladékgazdálkodás helyzetében egyre nagyobb nehézségeket okoz a növekvő illegálisan lerakott hulladék, problémák merülnek fel a hulladék leadásában is.

A program délutáni, terepi részén a Zala Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztályának kollégái is részt vettek. Először az Eszteregnyre 12 E és F erdő-részeket tekintettük meg, amelyek az Ag-

Kiss Gáspár Levente, a Nagykanizsai Erdészet erdőművelési ágazatvezetője mutatja be az elvégzett első kivitt

A résztvevők az Eszteregnyre 12

FOTÓK: GOMBOS PETRA

feladatairól, majd a társaság növényvédelmi munkáinak szerepéről és jelentőségéről. Elmondta, hogy a csemeteértékesítés terén a belföldi piac egyre szűkül, sajnos a kereslet szinte teljesen megszűnt. A Zalaerdő Zrt. 2024-ben 3 millió darab csemetét használt fel, az értékesített csemete mennyisége elmaradt az előző évekétől a belföldi piac stagnálása miatt. Szerencsére

művelésben

rárminisztérium által indított Országfásítási Mintaprogram, azon belül is a mintafásítás III. keretében 2021 őszén létesültek. Csányi Anita betekintést nyújtott a Mintafásítások kivitelezésének szabályaiba és elszámolásukba. Kiss Gáspár Levente erdőművelési ágazatvezető az erdőrésztben elvégzett munkákat ismertette.

A következő helyszín az Eszteregnye 17B erdőrészt volt. Béli Csongor „A fiatal erdők állománynevelésének támogatása” című pályázat adta lehetőségekről és a betartandó feltételeiről tartott előadást. A résztvevők megfigyelhették a befejezett ápolás szakszerű elvégését.

Végezetül az Eszteregnye 12 E2 erdőrészt megtekintése következett. Babics István bemutatta a kísérletet, amelynek célja megállapítani, hogy a hazai származású bükk és tölgy fajokhoz képest hogyan viselkednek a Grúziából származó ibériai tölgy- és keleti bükkcsemeték a megváltozott klímával szemben.

Befejezésül Csányi Anita összefoglalta a terepen látottakat és megköszönte a részvételt.

Csányi Anita
erdőművelési, természetvédelmi
és turisztikai osztályvezető

ye 17B erdőrészt előtt

Faültetés Belsőárdon

Az Agrárminisztérium által indított Országfásítási Mintaprogram keretén belül a Zalaerdő Zrt. legutóbb Belsőárdon, a Lenti Erdészet területén telepített erdőt. Az Újszülöttek Erdejét 5,34 hektáron alakítottuk ki 1664 kilogramm kocsányos tölgy-makk és több mint 13 ezer darab csemete felhasználásával. A telepítésről és a mintaprogramról Mocz András, erdőért felelős helyettes államtitkár, Kreiner Roland, a Zalaerdő Zrt. vezérigazgató-helyettese, termelési igazgatója és Vigh László, a térség országgyűlési képviselője tartottak sajtótájékoztatót.

FOTÓ: VERMES TIBOR

A képen balról jobbra:
Vigh László, Primusa József kerületvezető erdész, Mocz András és Kreiner Roland

Akire büszkék vagyunk

FOTÓ: PELSŐCZY CSABA

Kertész Ferenc nyugalmazott kerületvezető erdész az Erdők Nemzetközi Napja alkalmából Miniszteri Elismerő Oklevelet vehetett át dr. Nagy István agrárminisztertől március 21-én a homoki határtermőhelyek erdőfelújításában, valamint a cse-rebogárpajor kártétele ellen kidolgozott erdősítési technológia bevezetésében és alkalmazásában elért eredményeiért.

Kollégánknak szívből gratulálunk!

„...törődni a természettel és tisztelettel bánni az élőlényekkel”

Közös kiállítás nyílt „Az erdő élete” címmel a magyarországi Jane Goodall Intézet Természet- és Környezetvédelmi Egyesület, a nagykanizsai Halis István Városi Könyvtár és a Zalaerdő Zrt. együttműködésében 2025. február 19-én, szerdán a könyvtár épületében. A megjelenteket Benke Dániel, az intézmény igazgatója és Tóth-Bagó Mónika alpolgármester köszöntötték.

A rendezvény egyben a Nagykanizsai Jane Goodall Regionális Központ létrejöttének hivatalos megnyitója is volt. Ennek keretében a kiállítás – amelyet Varga Attila, a Zalaerdő Zrt. vezérigazgató-helyettese, gazdasági igazgatója ajánlott a megjelentek figyelmébe – a Jane Goodall teremben kapott helyet. Varga Attila kiemelte, hogy az egyesületnek mint civil szervezetnek és az erdőgazdaságnak mint állami gazdálkodó részvénytársaságnak egymástól függetlenül is sok hasonló célja van. Ezek közé tartozik a környezeti neve-

lés, szemléletformálás, amelynek legfőbb célcsoportja az óvodás és iskolás korosztály.

A kiállítás a Zalaerdő Zrt. Bajcsai Csemetekertjét mutatja be képeken, amit Csányi Anita erdőművelési osztályvezető egészített ki számos érdekességgel. Az esemény során a Rózsa Óvoda nagycsoportosai és a Zrínyi Miklós Általános Iskola 2/a osztályosai interaktív előadás keretében ismerkedhettek meg a témával. Csányi Anita a gyermekeknek különböző fa- és cserjefajok magjait is bemutatta, amelyek segítségével még szemléletesebbé tette a tárlat anyagát, mivel ezek mind kiváló eszközök a szemléletformálásban.

A rendezvényen Kádár András, a Jane Goodall Intézet főtárgya mesélt a gyerekeknek a világhírű etológus életéről, céljairól és munkásságáról. Arra biztatta őket, hogy bármilyen foglalkozást is válasszanak az életben, soha ne felejtssenek el törődni a természettel és tisztelettel bánni az élőlényekkel.

A programsorozat második állomásán, március 20-án a fiatal erdő témakörében kerültek további képek „Az erdő élete” című fotógyűjteménybe.

A Péterfy-iskola negyedikesének ismét Csányi Anita beszélt a fiatal erdőkről, Benke Dániel könyvtárigazgató pedig Jane Goodall életét mutatta be a gyerekeknek.

Az interaktív előadásokat követően a résztvevők közösen ültettek el egy vadgesz-

tenye-csemetét a könyvtár épülete elé.

A kiállítás nyárig biztosan megtekinthető a Halis István Városi Könyvtárban. A közös tervek között szerepel, hogy a tárlatot a megye más könyvtáraiba is eljuttatjuk. Idén két további témában – öregerdő és turizmus – is nyílik kiállítás, és további közös programokat is tervezünk, amelyekről a közösséget webes felületeinken értesítjük.

Steyer Edina

Szervezés és kihívások

A szabadterületű nagyvad-társas vadászatok időszaka hagyományosan november végétől február közepéig tart, míg az erdőgazdaság négy vaddisznóskertjében már októbertől kezdetét veszik a hajtások. A vadászati szezon ezen része nem csupán kiemelkedő jelentőséggel bír a vadgazdálkodásban, hanem precíz tervezést és szervezést is igényel.

A sikeres vadásznapi megalapozásához elengedhetetlen a megfelelő előkészítés. Ennek során figyelembe kell venni a vad nappali beállóhelyeit, mozgását és a vadászterület sajátosságait. A hajtások helyszínének kiválasztásánál kulcsfontosságú a biztonság és az eredményes vadászat biztosítása.

A folyamat szerves részét képezi a lőállások megfelelő kijelölése, a hajtók, felvezetők és szállítójárművek biztosítása, valamint az utánkeresés és a vadösszeszedés gondos megszervezése.

Ezen feladatok pontos kivitelezése és a megfelelő csapatmunka biztosítja a hajtások zavartalan lebonyolítását.

Az elmúlt években jelentős átalakulás figyelhető meg a vadászati piac szerkezetében. Ez az afrikai sertéspestisjárvány (ASP) következménye, amely a vaddisznóállomány drasztikus csökkenéséhez vezetett az ország érintett területein. Az ASP terjedése miatt az ottani vadászati lehetőségek beszűkültek, és megnövekedett a kereslet a nyugati országrész vaddisznós vadászatai iránt. Napjainkban, egyre nagyobb az igény a hazai csoportok részéről is.

A nagyvad-társasvadászatok mellett a részvénytársaság Nagykanizsai Erdészeti Zsigárdi kerületében hét alkalommal szerveztünk fácánvadászatot, amelyek során összesen 791 darab madár került terítékre.

A Zalaerdő Zrt. folyamatosan törekszik arra, hogy a vadászati lehetőségeket a fenntartható vadgazdálkodás elvei mentén alakítsa, biztosítva ezzel a természet és a vadállomány hosszú távú megőrzését.

Az elmúlt két évad számokban:

Vadászati év	Hajtásnapok száma	Elejtett nagyvad db	Napi terítékátlag db
2023/2024	58	1606	27,7
2024/2025	54	1539	28,5

Gróf Jácint vadgazdálkodási osztályvezető
Lógár Petra vadgazdálkodási előadó

FOTÓPÁLYÁZAT

A Halis István Városi Könyvtár, a Magyar Fotóművészek Világszövetsége és a Kanizsa Fotóklub védnökségével valamint a Gyöngybagolyvédelmi Alapítvány, a Hubertus Vadászház, Nagykanizsa Város, a Nyugat Kereskedelmi Kft. és a Zalaerdő Zrt. támogatásával

„ÉLET-TÉR”

MFVSZ 2025/27 – KFK 2025/03

címmel fotópályázatot hirdet amatőr és professzionális fotósok valamint ifjúsági alkotócsoportok számára. A fotópályázat és kiállítás célja a környezettudatosság valamint a természettel harmonizálásra törekvő élet-szemlélet népszerűsítése fiatalok és felnőttek körében.

A beérkezett munkák befogadásáról és díjazásáról elismert zsűri dönt, melynek tagjai: **Lehota János** (esztéta), **dr. Simán László** (EFIAP/b MFVSZ-EJF E-MAFOSZ természetfotós) és **Varga István** (MFVSZ-OF, az MFVSZ ifjúsági tagozatának vezetője).

A fotópályázatra beérkezett alkotásokból a szervezők fotókiállítást rendeznek a Halis István Városi Könyvtárban, valamint elektronikus képes katalógust adnak ki.

További részletek ITT:

Változatos programok, **töretlen** lelkek

Éves, egyben tisztújító közgyűlésünket 2024. február 15-én, 18 fő jelenlétével tartottuk meg. Tagjaink egyhangúan megszavazták a jogszerű működéshez szükséges határozatokat, és bizalmat adtak a javasolt tisztségviselőknek. Az elnökség tagjai Simon Miklósné, Nemes Zoltán, Wegroszta Zoltán, elnök Bodor György, míg az Ellenőrző Bizottság elnöke Pállné Schubert Judit, tagjai Fülöp Alajosné és Kovács Endréné lettek.

Rendezvényeink sorát március 21-én a palini horgásztó területére szervezett kirándulással kezdtük. Kedvező időjárási körülmények között, napsütéses délelőttön sétáltuk körbe a tavat, miközben megismerhettük napjaink horgászainak készségeit, technikai felszereltségét. A résztvevő 16 fő a jóleső séta végén a büfé halételeit is megkóstolhatta.

betontömbjét zömében együtt maradva másztuk meg és tekintettünk le a városra. A múzeum Kerámiaterében ámulva-bámulva fejeződött be fővárosi programunk. Jóízű beszélgetésekkel telt az oda-vissza hatórás utazás, és csak az árnyékoltá be napunkat, hogy négyen szándékaik ellenére mégsem tudtak velünk tartani.

Első buszos kirándulásunk május 23-án Szécsiszigetre és Budafára vezetett. Az Andrássy-Szapáry-kastély, a Szent-Kereszt templom és a Kerka Vízialom látnivalói, valamint a bemutatásukat végző személyek egyaránt lekötötték figyelmünket, és elnyerték elismerésünket. Kiemel-

elrepült a délután és beszélgetésekbe merülve eszméltünk fel arra, hogy a 17 fő tag és 4 fő családtag számára elérkezett az elköszönés ideje.

Június 20-án Sárhidát, Gellénházát

érintve jutottunk el a bazitai TV-toronyhoz, ahol Pintér Csaba erdészeti igazgató és Horváth Ferenc nyugalmazott gazdasá-

FOTÓK: IVÁNYI MIKLÓS

Április 18-án újszerű programon vettünk részt. Vonattal utaztunk Budapestre a Magyar Zene Háza és a Néprajzi Múzeum meglátogatására. Négy városból érkezve a Hősök terén találkoztunk (11 fő klubtag és 5 fő családtag) és emlékezetes, színvonalas vezetés mellett ismerhettük meg a Városliget parkjában megbúvó, modern üvegpalotát, építésének sajátosságait és működésének mindennapjait. A Néprajzi Múzeum

kedett közülük Kati néni, aki kedvünkért a levesesfazekat otthagyva, szívét-lelkét kitérte előttünk a templom bemutatása során. A Budafai Arborétumban Gyergyák Lajos erdészeti igazgató tájékoztatást adott az erdészet tevékenységéről, majd vezetésével felkerestük azt a fiatalost, amelynek erdősítési munkájában az ezredfordulón valamennyien részt vehettünk. A most is finom ebéd elfogyasztása után gyorsan

gi igazgató – volt klubtagunk – fogadott bennünket. A toronyban lifttel jutottunk fel az 53 méter magasságban található körpanorámás kávézóba és kilátóteraszra, ahonnan letekintettünk az alattunk elterülő erdőkre. Az ott folyó gazdálkodásról és a Zalaegerszegi Erdészet időszzerű napi teendőiről Pintér Csaba tájékoztatott bennünket. A magasból azonosíthattuk a város és környékének ismert pontjait, és látni

Keseredés – így telt a klub elmúlt éve

véltük az Alpok ködbevesző vonulatát. A kávézóban az erdészetiigazgató vendégei lehettünk kávéra, édességre vagy üdítőre. A toronytól erdei sétára indultunk, aminek során az Azáleás-völgyön végighaladva jutottunk el autóbuszunkig. Nagy kár, hogy a méltán ismert és elismert helyszín egyedülálló, csodás látványának megőrzése, az elöregedett növények pótlása vandál kezek pusztítása miatt évről évre egyre nehezebb. A séta végén mondtunk köszönetet Pintér Csaba erdészetiigazgatónak, aki ránk áldozta délelőttiét. Zalaegerszeg központjában, a Mindszentyneum Látogatóközpontban végigkövethettük Mindszenty József esztergomi érsek, hercegprímás, bíboros küzdelmes életútját, vallási és politikai tevékenységét. Ebédünket a Sohollári Vadászsházban szolgálták fel, a 20 fő klubtag és 3 fő hozzátartozó jóltartásáról Jóna Richárd erdőgondnok kolléga és Nagy Tibor gondnok gondoskodtak.

Szeptember 26-án Tihanyban jártunk. Programunk a Levendula Ház Látogatóközpontban kezdődött, ahol megtekintettük az interaktív kiállítást a Tihanyi-félsziget kialakulásáról és a levendulatermesztésről, megnéztünk egy kisfilmet a Tihanyi-félszigetről és a levendula széles körű felhasználásáról, valamint a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkról. Az ezt követő szabadprogram során tagjaink érdeklődésük szerint felkereshették a Belső-tó területét, vagy egyéb nevezetes helyszíneket. Közös programunk a Bencés Apátsági Múzeumban folytatódott egy bemutatkozófilm, majd a barokk templom, a „Lélek a víz felett ...” interaktív és a képzőművészeti kiállítás megtekintésével. A templomot elhagyva lesétáltunk a dombtetőről a közeli hajókikötőbe és buszunkba szállva visszaindultunk Nagykanizsára. A résztvevő 14 fő klubtag és 5 fő családtag

hangulatára kedvezőtlenül hatott a napi időjárás, különösen az apátsági templom környezetében tomboló szélvihar.

A hagyományos gesztenyesütést október 17-én tartottuk meg, kiegészítve a Zrínyi-Újvár felkeresésével. Az időjárás most sem volt kegyes számunkra, mert kisbusszal és gépkocsikkal a beleznai-örtölösi helyszínre érkezvén az addigi szitálás záporra erősödött, így a „vár ostromára a kemény mag” is csak esernyők használatával vállalkozott. Szaplányosba érkezve az eső elállt és nem zavarta gesztenyénk megsütését, amelyet Pálné Schubert Judit biztosított részünkre. Hála Szmodics Miklós

kerületvezető kolléga előrelátásának, vizes öltözetünk a felfutott cserépkályha mellett hamar megszáradt. A meleg helyiség lehetőséget adott arra is, hogy gratulációkat és jókívánságainkat tolmácsoljuk Nagy László tiszteletbeli tagtársunknak, aki szeptember 3-án betöltötte 90. életévét. Köszönetünket fejeztük ki továbbá Feiszt Ottóné és Orbán Julianna korábbi elnökségi tagjainknak, akik sok éven át segítették klubunk működését, valamint Horváth Dénesnek, aki 18 éven keresztül töltötte be az EB-elnöki tisztséget. Nem fogott ki a szóból, a sült gesztenyéből, az apró süteményekből, valamint a hozzájuk kóstolgatott

italokból sem a társaság, amikor a megjelent 20 fő klubtag és 3 fő családtag felállt az asztaltól, köszönetet és búcsút mondva egymásnak.

Kreiner Roland termelési igazgató „Izland, a tűz, víz és jég földje” címen meghirdetett magas színvonalú előadását láthattuk, hallhattuk november 14-én az erdőgazdaság nagykanizsai központjának tanácstermében. A kiváló minőségű fotók sokasága, szemléletes drónfelvételek és videók látványa lenyűgözött bennünket. A kiegészítő geológiai, természetföldrajzi, gazdasági és közigazgatási ismeretek elhangzása során úgy érezhettük, mintha magunk is ott járnánk a rejtélyes, veszélyeket hordozó, gyönyörű helyszíneken, a működő vulkánok közelségében. A 17 fő jelenlévő élményekkel gazdagodva távozhatott, köszönet érte előadóinknak.

December 12-én a már hagyományosnak tekinthető évzáró „batyus teadélutánon” 18 fő tag és 2 fő családtag kortyolgatta együtt teáját finomabbnál finomabb sütemények kóstolgatása közben a Zalaerdő Zrt. irodaházának tanácstermében. Az év búcsúztatása, egy kis előretekinés mellett lehetőségünk nyílt az aktív kollégákkal való személyes találkozásra, a kapcsolataink megerősítésére is.

A klub működtetése 2024. évben megfelelt az elvárásoknak és a sok éve kialakult gyakorlatnak. A rendezvények látogatottsága 70 százalékos volt, külön elismerést érdemel a távol lakó tagtársak (Pécs, Szombathely) aktivitása. Taglétszámunk 24 fő volt, az év során nem történt változás. Ezúton is köszönjük a Zalaerdő Zrt. anyagi támogatását, a munkatársaik segítő közreműködését.

Bodor György
elnök

Erdész, horgász, vadász és polgármester

Idén nyugdíjba vonul Balázs Árpád, Pölöske kerület kerületvezető erdésze, akivel a Zalaegerszegi Erdészet irodájában beszélgettünk hivatásáról és szabadidős tevékenységeiről.

A természet iránti szeretete nagyapjától eredhetett, aki vadászott, míg a család többi tagjára inkább a műszaki érdeklődés volt jellemző. Édesapja villanszerelőként dolgozott, bátyja gépészmérnök lett, nővére pedig óvónői pályát választott. Édesanyja háztartásbeliként gondoskodott a családról.

Tanulmányait a soproni erdészeti szakiskolában végezte, majd a Bakonyerdő Zrt. jogelődjénél kezdett dolgozni előbb gyakornokként, később kerületvezetőként. Ekkor már családot alapított, feleségével, Erzsébettel megszületett első fiuk, nem sokkal később pedig sor került a kötelező katonai szolgálatra is. Leszerelése után Zala megyébe költöztek, ahol egy tsz-nél helyezkedett el, majd a Zalaerdő Zrt. jogelődjéhez került.

„Néhány határmódosítással és névvaltoztatással, de gyakorlatilag azóta is ugyanabban a kerületben dolgozom. Jelenleg 650 hektárt kezelek, amely Pölöske határában terül el” – meséli.

A pölöskei erdőtömb keleti részén magánerdő található, a kerület szomszédságában további három állami erdészkerület is található. Az évek során az erdőgazdálkodás minden területébe és a vadászatba

is belekóstolt. Komoly kihívást jelentett a lucfenyőpusztulás, amely éveken át meghatározta a munkáját. Az ezzel kapcsolatos feladatok csaknem négy évet öleltek fel.

„A kerület túlnyomórészt cseres állományú, amelyet tölgy és gyertyán elegyít, kisebb mennyiségben bükk is megtalálható. A kipusztult lucfenyvesek helyére főként tölgy került. Egy részterületen az Erdészeti Tudományos Intézet nemzetközi kísérleteket

cikluson keresztül Pölöske független polgármestere volt.

„Nem volt könnyű összeegyeztetni a két munkát, de megoldható volt. Az erdészek munkája nem irodai jellegű, így ha hajnalban vagy hétvégén kellett menni, akkor mentem. A polgármesteri hivatalban volt segítségem az adminisztrációban, a többi feladatra pedig mindig szakítottam időt. Más világ volt az, mint a mostani...”

Szívesen tölti idejét három fiával, két

Árpád unokáival, Odettel, Misivel és Borókával (balról jobbra)

FOTÓ: BALÁZS PÉTER

CURRICULUM VITAE

Balázs Árpád 1960. április 13-án született a Győr-Moson-Sopron vármegyei Téten a család harmadik gyermekeként.

A Roth Gyula Erdészeti Szakközépiskolában 1978-ban végzett, majd 1980-ban erdőgazdálkodási, 1981-ben vadgazdálkodási technikus képesítést szerzett.

1978. augusztus 1-jétől a Balatonfelvidéki Erdő- és Fafeldolgozó Gazdaság Pápai Erdészeti Kirendeltségénél helyezkedett el erdészgyakornokként, 1980. június 1-jétől beosztott erdész, 1981. január 1-jétől kerületvezető erdész kinevezést kapott.

1984. május 1-jétől a zalaárnoki Jobblét Mgtsz.-nél erdészeti termelésirányítói munkakörben dolgozott.

1986. február 10-én került a Zalai Erdő- és Fafeldolgozó Gazdasághoz kerületvezető erdészként.

1990. és 2006. között polgármester Pölösken.

végzett: a különböző hálózatokba ültetett lucfenyőket eltérő módon kezelték, hogy kiderüljön, melyik módszer milyen növedéket eredményez. A lucfenyők tömeges kipusztulása miatt azonban évtizedes munka veszett kárba.”

A kerületben található vaddisznós kertet 2000-ben építették, amelynek kialakításában is aktívan részt vett. A kerítésépítést és kútúrát egyaránt felügyelte, emellett kanokat nevelt, és rendszeresen részt vett vadászatokon – nemcsak a vadaskertben, hanem más területeken is.

„Gyakran jártam hajtásokra, vendégeket kísérttem, és amikor tehettem, magam is vadásztam – ez mindig kikapcsolódást jelentett számomra.”

Életútját az is teljessé teszi, hogy négy

lány és egy fiú unokájával. A család szeret együtt kirándulni, gombászni, a rövidebb távokra már a legkisebb gyermeköt, Misit is viszik magukkal.

Régebben sokat olvasott, kedvencei közé tartozott Rejtő Jenő és Lőrincz L. László, emellett szívesen forgatta a vadászati témájú könyveket. Látása azonban az utóbbi időben romlott, így kevesebb időt tölt olvasással. Megmaradt viszont egyik legnagyobb szenvedélye, a horgászat. Korábban a pölöskei horgászegyesület elnökeként is tevékenykedett. Gyermekkorában folyók partján kezdte a halfogást, ezért – bár a tó mellett él – évente egy-két alkalommal még mindig a Rábához indul, hogy ott pecázzon.

Steyer Edina

Összefoglaló a 2024. évi feladatokról és eredményekről

Fenyőfatelepe a Bajcsai Csemetekertben

Résztvénytársaságunk Nagykanizsai és Lenti Erdészete rendelkezik karácsonyfatelepekkel, amelyekben a 2024. évi ápolási munkákat rendszerben végrehajtották.

Az éves leltár elvégzése után a decemberi értékesítési időszakban a Nagykanizsai Erdészet mintegy 670 ezer forint, a

Lenti Erdészet pedig 131 ezer forint árbevételre tett szert. Ennek kétharmad részét a nordmann fenyő, egyharmad részét pedig a lucfenyő tette ki. A jövőben a nordmann fenyő hiánya várható a telepeken, ezért ezek pótlásáról 2025-ben gondoskodni kell.

Az év folyamán a megfelelő hálózat (növénytér) fenntartását erdészeteink a felesleges illetve gyenge minőségű egyedek eltávolításával elvégezték, a

képződött zöldgallyat értékesítették.

Az elért árbevétel 750 ezer forint volt, amelynek háromnegyed része a jól bejáratott árusítóhelyünkön, a központ udvarában realizálódott. Udvarias, pontos kiszolgálás mellett a jövőben is tervezhetővé téve, törzsvevőinket megtartva végeztük tevékenységünket.

Babics István
erdőművelési előadó

FOTÓ: GERGELY SZILÁRD

Faültetés

Az Erdők Nemzetközi Napja keretében a korai juharral bővült a nagykanizsai Alsóerdőn található Időspirál. Az idei Év fáját Cseresnyés Péter országgyűlési képviselő és Kreiner Roland termelési igazgató, vezérigazgató-helyettes ültették el. A korai juhar immár harmincadik a sorban az Országos Erdészeti Egyesület által indított Év Fája Mozgalomban – egyben az időspirálban is. Az eseményen részt vettek a Palini Inkey Boldizsár Általános Iskola kis negyedikesei.

Az apró méhek lenyűgözték világukkal

A kaptárépítéstől a méz üvegbe csorgatásáig mindent saját kezűleg maga végez családjával együtt. Trojkó Péter, a Zalaerdő Zrt. kereskedelmi és fahasználati osztályvezetője számára a méhészkedés nem csupán munka, hanem valódi szenvedély és kikapszolódás.

Számos méhészrel vagyok ismeretségben, mégis, eddig személyesen sosem láttam közelről ezt a különleges tevékenységet. Kíváncsiságtól vezérelve utánanéztem, mi mindent foglal magában ez az ősi mesterség, majd Péter is mesélt róla. Kiderült, hogy a méhészkedésbe belevágni nem egyszerű vállalkozás. Első lépésként érdemes megbizonyosodni arról, nem áll-e fenn allergia a méhcsípéssel szemben. Fontos a megfelelő helyszín kiválasztása is – a környező mézelő növények mennyisége és minősége alapvetően meghatározza a sikerességet. Ezután következhet a szükséges eszközök beszerzése és a szakmai tudás elsajátítása, amelyhez egy tanfolyam elvégzése erősen ajánlott. Nem utolsósorban pedig tisztában kell lenni a jogszabályi előírásokkal, a bejelentési kötelezettségekkel, valamint az őstermelői igazolvány kiváltásának feltételeivel.

Péter mindezt átgondolva vágott bele a méhészkedésbe 20 évvel ezelőtt – közben

kisebb kihagyásokkal. Bár már gyermekként is érdeklődött a méhek világa iránt, igazán akkor fordult komolyan e hobbi felé, amikor a Zalaerdőhöz került, és egyre többször találkozott méhészekkel. Lenyűgözte a rakodók közelében sorakozó kaptárak látványa és az ott zajló munka.

„Egy régi ismerősömtől kaptam az első két rajt. Akkor még magam sem gondoltam, hogy ilyen gyorsan valóra válik az álmom. Ő maga is méhészkedett, 10–15 családot gondozott. Amikor felmondott a cégénél, megkeresett egy ajánlattal, amit nem tudtam visszautasítani. Tudta, hogy szeretnék belevágni, ezért előkészített nekem két rajt, amelyeket ajándékba adott. Cserébe azt kérte, amikor elhozom őket, ne rohanjak el, hanem üljünk le egy beszélgetésre, ebédre. Óriási megtiszteltetés volt számomra! Ráadásul nem csupán a méheket kaptam, hanem számos eszközt is: néhány kaptárt, füstölőt, pörgetőt... Egyetlen kérése az volt, hogy ha valaha felhagyok a méhészkedéssel, a pörgetőt továbbadjam valakinek – ugyanúgy ingyen, ahogyan ő adta nekem.”

Akkoriban Péter még szüleinél lakott Tótszentmártonban. Az ajándék kaptárak hazaérve édesapjával rögtön hozzáláttak a szükséges tartószerkezetek és egyéb felszerelések elkészítéséhez.

„Áhítattal figyeltem őket. Vajon kijönnék-e a kaptárból? Mit csinálnak? Kezdként minden apró mozdulatukat izgalommal követtem. Szerencsére rengeteg segítséget

kaptam: Makár Ferenc, Lukács Ferenc és Lukács István kollégáim végig támogattak. Például a kaptárarajzokat Makár Feri adta, azóta is azok alapján készítem őket. A lenti méhészegyesületbe Lukács Feri révén kerültem be, ahol szintén rengeteget tanultam.”

Időközben Péter és felesége, Adrienn ideiglenesen Kanizsára költöztek, majd Kisécsén vettek egy házat, amelyet közösen újítottak. Ekkor születtek meg gyermekeik, Levente és Marcell is, így néhány évig kevesebb idő jutott a méhészetre. Ám amikor végre beköltöztek saját otthonukba, új lendülettel vetették bele magukat a munkába. Ma már az egész család kiveszi a részét a teendőkből: Adrienn segít a pörgetésben és a kaptárak festésében, a fiúk pedig barkácsolnak – kereteket fúrnak, drótoznak, és számos kisebb feladatot ellátnak. A nagyobbik, Levente már ügyesen bának a különféle gépekkel, a lombfűrészsel, a csiszoló- és fűrőgéppel is. Sőt, apja öröme a különböző fajfajtákat is könnyedén felismeri.

Beszélgetésünk során hamar nyilvánvalóvá vált számomra, hogy Péter életében a méhészkedés több, mint egy hobbi – egyfajta életforma, amelyben a család is aktívan részt vesz. A mindennapos munka és kihívások mellett ez a tevékenység valódi örömforrás, egy olyan közös program, amely összehozza őket. Szemei csillogtak, ahogy mesélt róla. Bár a méhészet felelősséggel jár, és sok odafigyelést igényel, ők

FOTÓ: TROJKÓ SZMODICS ADRIENN

„Buddha azt mondja: úgy mozogj az életben, mint egy méh - örvendezve, ünnepelve, táncolva, énekelve, de úgy, mint egy méh - egyik virágról a másikra. Legyen mindenről saját tapasztalatod, mert csak tapasztalatokon keresztül lehetsz érett. De ne birtokolj semmit és senkit, ne ragadj le sehol. Áramolj, mint egy folyó - ne légy állóvíz. Belül - természetesen - telepedj le, nyugodj el, kristályosodj ki, de kívül maradj egy vándor.”

Osho

nem teherként élik meg. Megfelelő gondoskodással a méhek meghálálják a rájuk fordított időt és energiát.

Két rajjal kezdett, ma már kilenc méhcsaládot gondoz.

„Soha nem a pénz motivált ebben. Persze, számon tartom a kiadásokat és a bevételeket, de nem ez a legfontosabb. Annyi méz lesz, amennyit a Jóisten ad. Ha egy családnál öt kiló, annak is örülünk, ha tíz, annak meg pláne.”

A család legnagyobb mézfogyasztója maga Péter, de mindannyian kedvelik. Ki teában, ki kiskanállal eszi. Szívesen kóstolja mások termékeit is, és gyakran ajándékoz saját mézet, gyümölcsöt vagy levendulacsokrot, ha vendégségbe mennek.

A beszélgetés során szóba került a füstölés is, ami elsőre talán furcsának tűnhet. Kiderült számomra, hogy a méheket nem kifüstölik, hanem füsttel nyugtatják meg. Amikor érzékelik a füstöt, azt veszélyként, például tűzként értelmezik, és ösztönösen mézet kezdenek magukba szívni, hogy felkészüljenek a kaptár elhagyására és az új otthonuk keresésére. A telt gyomor viszont csökkenti az agresszivitásukat, így a méhésznagyobb biztonságban dolgozhat. Péter ehhez bükkfataplót használ, mert annak illatát kedveli, és egyenletes, sűrű füstöt biztosít.

Jelenleg már berakta a kaptárakba a cukorlepenyét, amely a tél végén pótolja a méhek fogyatkozó élelmét. Ahogy az idő melegszik, megkezdődik a virágzás: előbb a mogyoróbokrok, fűzfélék, majd a gyermekláncfű, az éger, a gyümölcsfák virágai, majd végül a repce és az akác vonzzák a szorgos kis rovarokat környékükön.

„Lenyűgöző nézni őket! Mindegyiknek megvan a maga feladata – jönnek-mennek, gyűjtik a nektárt, jeleznek egymásnak, pihennek, dolgoznak. Ebben a világban minden a maga rendje szerint zajlik.”

Steyer Edina

„A repülés ismert törvényei szerint nem lehetséges, hogy egy méh repülni tudjon. A szárnyai túl kicsik ahhoz, hogy a levegőbe emeljék a kövér kis testét. Persze a méh akkor is repül, mert a méhek fittyet hánynak arra, hogy az emberek szerint mi lehetetlen.”

Mézengúz c. film

Bükkösök fakitermelései és választékolása Letenyén

A Letenyei Erdészet területén a legnagyobb térfoglalású fafaj a bükk, ezek nagy része valamikor uradalmi erdő volt. A mai időskorú állományok már az akkori üzemterv szerinti gazdálkodás eredményei, egykori felújításuk is tervszerűen ment végbe. Mintegy 100–120 évvel ezelőtt felújítógátás során első lépcsőben a fatömeg 50 százalékát egyenletes bontásban letermelték, majd a felújulástól szinte függetlenül 5 év múlva végvágták az erdőrésztet. A fel nem újult foltokat tölgymakkvetéssel, esetleg a déli oldalakon erdeifenyővel pótolták ki. A fagyzugos árkokba helyenként – valószínűleg megfigyelt faegyedekről származó – később fakadó kocsányostölgy-makkot vetettek.

Figyelembe véve, hogy ezeket az állományokat 80–100 éves vágásfordulóval kezelték, és nem várták meg a jó makktermést, illetve a véghasználatot rövid idő alatt végrehajtották, ezen fiatalosok területének legkevesebb 50 százalékát egyéb fafajok (elsősorban tölgy, gyertyán, erdeifenyő) borították. Későbbiekben a rendkívül vitális bükk ezeket folyamatosan szorította vissza, de véghasználati korú állományainkban szinte mindenhol megtalálható a tölgy 10–25 százalék elegyedési aránnyal.

A feladatunk az, hogy a gondos szakmai munka eredményeként keletkezett jó minőségű faanyagból a legnagyobb értéket hozzuk ki, miközben biztosítjuk az erdő megújulását lehetőleg az elegyfajfajok megtartásával.

A Letenyei Erdészet éves fakitermelésének gerincét általában – mintegy 50–60 százalékban – a bükk adja, de egyes években ez csökkenhet, ugyanis a fakitermelések szervezésekor figyelembe vesszük a piaci igények ingadozását és az újulátviszonyokat is. A növedékfokozó gyérítéseket és a véghasználatokat tekintve, az iparifa kihozatalunk 40–45 százalék között alakul. Ebből 1–2 százalékos arányt képvisel a késelési rönk, míg a hámozási 12–15 százalékot.

A választékolás során az álgesztesedés jelenti a legnagyobb problémát, hiszen ennek jelenléte, nagysága sok esetben csak a darabolás után állapítható meg. Napjainkban a rönk értékének egyik, ha nem a legfontosabb meghatározó tényezője ez a fahiba. Tapasztalataink alapján a 120–130 éves kor felett letermelt bükkösöknél az álgeszt nagysága bőven meghaladja az átmérő 70–80 százalékát, aminek a következtében az értékesebb választékok – mint például a késelési és hámozási furnérrönk aránya – erősen csökkennek. Megfigyelhető, hogy az elsődlegesen természetvédelmi rendeltetésű erdeinkben a vágásérettségi kor növelésének következtében az iparifa- és értékkihozatalunk jóval alacsonyabb, mint az átlag.

Bükkből alapvetően 4 fő választékot termelünk, a következő szempontok alapján:

– A bükk késelési rönkök célmérete 3,6 méter, tódarab esetén 20, míg a második darab esetén 10 centiméter védőkorong alkalmazásával, 46 centiméteres csúcsátmérő felett. A kritériumokat tekintve elsősorban a sima, ágmentes palástra törekszünk maximum 30–40 százalékos álgeszt mellett.

– A bükk hámozási rönkök esetében a tavalyi, illetve az idei év nagy változásokat hozott. A korábbi gyakorlattól eltérve, elsősorban partnereink megváltozott igényeinek eleget téve elkezdtük a választék nyújtását 4 méter fölé, 20 centiméteres ugrásokkal. Ennek köszönhetően 6 méter hosszúságú rönkök is megjelentek a rakodóinkon, amelyek nagymértékben hozzájárultak a hámozásirönk-kihozatalunk növeléséhez, sok esetben lehetőséget adva a jobb minőségi osztály „kiharcolásához” is.

– A fűrésrönkök esetében 2,5 illetve 3,1 méter hosszúságú választékokat termelünk, nagy részben a külföldi piacra, természetesen figyelembe véve, hogy a hazai fűrészüzemek mennyiségi igényei emellett maradéktalanul teljesüljenek.

– A minőségi ipari rönkök mellett természetesen nagy mennyiségű tűzifa is keletkezik, amelyből elsősorban a hazai lakosságot szolgáljuk ki, akik előszeretettel vásárolják a jó minőségű letenyei bükköt. Erre igény a szlovén és osztrák vásárlók részéről is jelentkezik, akikre a tűzifa-értékesítésben a hazaiak mellett támaszkodhatunk.

Gyergyák Lajos erdészetiigazgató
Bedő József Marcell fahasználati műszaki vezető

A röghöz kötött múlt

Erdészként sokszor szembesülünk azzal, hogy munkánk helyszínei számtalan történetet őriznek.

Néha előkerül egy-egy helybéli ember, aki elmondja, hogy itt valamikor állt egy ház, megmutatja a kutat vagy az istálló helyét abban a szedres bozótban, amiből ma már csak három öreg lucfenyő tornyosul ki az erdő mellett, és ami mellett számtalanszor elmentünk érdektelenül. No meg – állítólag – itt fegyvereket is ástak el a háború utolsó napjaiban olajos zsírpapírba tekerve.

Fémkereső „kincsvadászok” tapasztalják, hogy szinte nincs olyan négyzetméterre a magyar földnek, ahol ne rejtőzne egy rozsdás görbe szeg, egy karika a lószerszámról, vagy akár pénzérme, meggömbült rézkanál. Minden tárgy hordoz egy történetet is.

Vajon hogyan tud tájékozódni bárki arról, hogy egyes konkrét helyeken mi is történhetett a hosszú évek folyamán? Természetesen ez a kérdés már korábban is megfogalmazódott másokban, korelődeinkben; és ők létrehoztak olyan információforrásokat, amelyeknek léte talán nem közismert.

Az 1960-as években Zalaegerszegen megjelent egy 737 oldalas könyv Zala megye földrajzi nevei címmel. A mű óriási munka összegzéseként látott napvilágot. Lokálpatrióta nyelvészek, tanárok, muzeológusok ötletéből fakadóan Zala megye számos falusi pedagógusát ösztönözték arra, hogy a falvakban írják össze a szájhagyományban még élő földrajzi neveket (dűlőneveket) úgy, hogy ha ismert a név magyarázata, akkor azt is írják hozzá. Fontos része volt a gyűjtésnek, hogy mindent térképen is el kellett helyezni. A gyűjtés megvalósult, elkészült a szerkesztett anyag. A könyv sorra veszi az egyes községhatárokat, azoknak vaktérképei kihajtható mellékletként, sorszámozva tartalmaz-

zák az egyes községek helyét. A számozott helyszínek neve és története a könyv lapjain olvasható.

Néhány szemelvény:

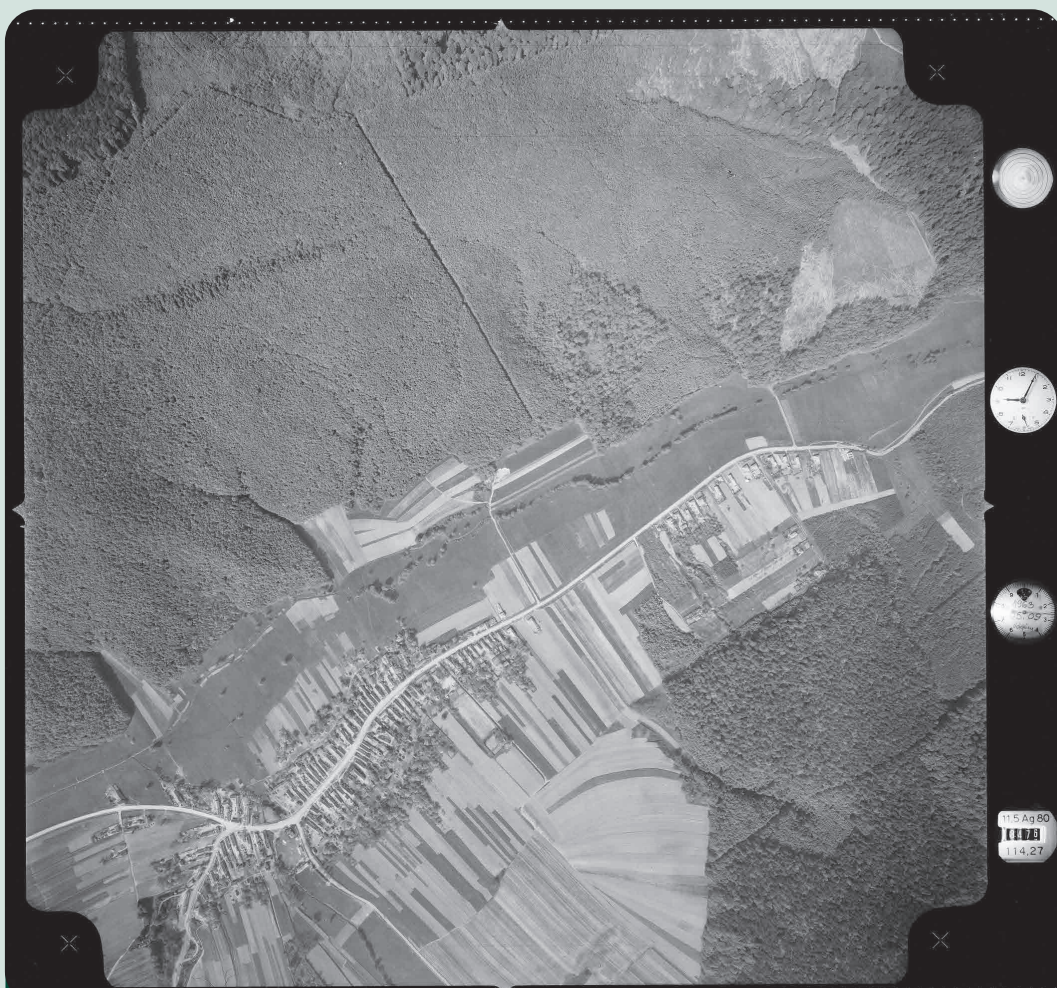
1. Eszteregnye, Gyurka Jancsi-árok. „Gyurka Jancsi orvvadászt itt lőtték agyon a társai”.

2. Oltárc, Gyöngyvirágos part. Itt tanácstalanul álltunk mindig, hogy vajon hol lehet itt gyöngyvirág, mert mi soha nem láttunk. Az említett könyvből kiderül, hogy ezt a domboldalt régen valójában nem így, hanem Szentgyörgyvirágos partként emlegették, a szentgyörgyvirág pedig az odvas keltike, amiből minden tavasszal sok tő virágzik a környéken. A mai elnevezés valójában egy félreértés eredménye.

3. Oltárc, Pálincás-árok. „A második világháború alatt bombák estek oda, a bombatölcsérekben meggyúlt a víz, s odajártak a rigyáciák pálincát főzni.” (Bujdosván a fináncok elől.)

4. Várfölde és Bánokszentgyörgy, Kaver-nás. Erdész kollégák szájhagyománya szerint itt a Trianon utáni kényszerű lefegyverzés során a magyar hadsereg számos fegyverét ásták el „konzerválva”, azaz olajos-zsíros ruhákba tekerve; elbújtatva az antant hatóságai elől, annak reményében, hogy még valamikor szükség lesz rájuk. A fenti könyv szerint a név magyarázatára a falvak népe máshogyan emlékezik: „Robbanóanyaggal termelték ki itt a fát” (a községi erdőből). A kettő persze nem zárja ki egymást.

5. Várfölde, Négyesfűzfa. Ez a hely a korábbiakban Hármassűzfaként szerepelt. A Páll család a közelmúltban, a valójában négytörzszű fűzfa pusztulása után az úttól délre ültetett el hat fűzfacsomót, hogy rekonstruálja a fűzfacsoportot, e fák meg-eredtek és éltek tovább. Amikor a területileg illetékes kerületvezető erdész, ifjabb Tuboly Zoltán kollégánk és barátunk hírtelen, fiatalon meghalt, akkor az ő emlékére

Így nézett ki Kistolmács a levegőből 1969. május 9.-én (forrás: www.fentrol.hu). A kép jobb felében még csak a tó helye látható, mivel az csak bő másfél évtizeddel később létesült.

egy kopjafát állítottunk itt, a fűzfák alatt. Ma négy fűzfa áll itt, mi ma is Négyesfűzfa névvel illetjük a helyet.

6. Bucsuta, Kovácsmetői lap. A mai emlékezet úgy őrzi e hely múltját, hogy volt itt egyszer egy kovácsműhely, és a kovácsmester inasa sikeresen környékezte meg a mester feleségét, a kovácsmester emiatt megölte az inast, és a holttestét a kemencében elégette. A fent említett könyv szerint: „A szabadságharc után itt szénégetés folyt. A betyárok erre hajtották az ellopott marhákat, és a szénét égető kovács elárulta őket a pandúroknak. Ezért a betyárok belenyomták őt is a szénboksába és elégették. Később ott el is temették, a sírja ma is megvan.” Ma van egy felújított fakereszt a helyszínen.

7. Bucsuta, Nájpal-ódal. „A törökfutás előtt város volt itt. Sok templomi kincset találtak az erdő kivágásakor.”

8. Oltárc, Landi-lap. „Régen egy Landi nevű embert ütöttek itt agyon.”

9. Homokkomárom, Kommunista-vágás. „1919-ben vágták ki” (Mindez leírva így, egy 1964-ben kiadott könyvben!)

10. Homokkomárom, Ödön-kút. „Az uradalmi bérlő fürdővé alakította és egy kóroslánnal díszítette ezt a forrást.”

11. Rigyác, Culáné uttya. „A lopós Culáné erre szokott járni. Ha valami elveszett, azt szokták mondani: eltűnt, mint a Culáné székja.”

12. Szilvagy, Hompok (Hompok tája). „Másfél méter magas, 50 méter körzetű dombok, a hagyomány szerint ágyúállások voltak a törökfutás korában.”

13. Szilvagy, Pap-kut. „Mocsár. A török-dúláskor ide dobták bele a falu harangját.”

14. Csesztreg, Város-föld. „Csesztreg a XVII. századtól 1848-ig mint város szerepel. Ennek emléke ez a dűlőnév.”

15. Mumor, Mumori-csárda. „Savanyu Jóskaék szoktak itt duhajkodni. Az öregek szerint a faluban nincs ilyen régi ház.” (Nyilvánvaló, hogy ez a mostani épület elődjéről íródott.)

A Zala megyei kezdeményezés után a későbbiekben (a '80-as években) hasonló könyv jelent meg a keszthelyi járásról (amely csak a '70-es évek végén lett Zala megye része), majd több más megye is készített hasonlót.

Tiszteletet érdemel mindazok munkája, akik az értékmentő könyvek elkészítésében részt vettek, hiszen az emlékezetnek olyan kincsét rögzítették papírra, amelyet sok ember elvitt volna a sírba magával, örök feledésre kárhoztatva.

Természetesen nem csak ezek a nyomtatványok léteznek, hanem számos, interneten hozzáférhető adatbázis is, melyek hitelessége azonban nehezebben ellenőrizhető.

Amennyiben sokkal korábbi időkben szeretnénk kutakodni, úgy az Engel Pál-féle térképhez érdemes fordulni (Engel Pál 2001-ben elhunyt magyar történész, középkorkutató. Még halála előtt, 2001-ben CD-ROM-on megjelentetett középkori településtörténeti adatbázisát később a

Történelemtudományi Intézet korszerűsítette, így a térkép 2021-től interneten is elérhető). Itt egy XVI. századi állapotot látnunk falutérképen, amelyet az informatika (és a II. katonai felmérés térképe) segítségével a mai helyszínekre vetíthetünk úgy, hogy különböző fedvényeket különböző átlátszósággal jeleníthetünk meg egymáson. Mint a térképen látszik, nagyon sok falu létezett akkor, ezek közül több valószínűleg csak néhány házból állt, azaz egy-két család által lakott települések lehettek. A korszak legfontosabb történelmi eseménye a török-dúlás; számos itt még jelzett helység a török idők után elnéptelenedett, nagy részük nem is települt vissza. Nevük viszont máig megmaradt a dűlőneveink révén. Külön falu volt pl. Kislak, Kürtös vagy Dicse.

További érdekessége az Engel-térképnek, hogy azt is kiolvashatjuk belőle, miképpen hívták régen mai településeinket (pl.: Bánokszentgyörgy korábbi neve Pákaszentgyörgy, Bajcsa pedig Velence volt).

Hasonlóan működik az Arcanum térképszervere is: <https://maps.arcanum.com/hu/>. Itt sok történelmi térképet is feldolgoztak hasonló módon, van kataszteri térkép is.

A II. katonai felmérés (1806–1869) térképe kétségkívül az egyik olyan térképe hazánkban, amely nagy pontossággal rendeli országunk történelméhez a helyszíneket. A mai állapotokkal összevetve apró részletek árulkodnak arról, hogy a történelem viharai hogyan változtatták meg egyes vidékek arculatát. Például a közeli Balaton-felvidéken libalegelő volt ott, ahol a nem túl régi közvélemény szerint „bűnös erdészek” tájrombolást végeztek az idegenhonos feketefenyves-kopárfásítással, és ahol ma őshonos karsztbokorerdők állnak, holott azokat másként nem lehetett volna létrehozni. A trianoni csonka ország is látszik e térképeken, és látszik az is, hogy korántsem volt annyi erdő annak idején, mint ma. Fa pedig Trianon után kellett, minél hamarabb. Így csináltak az erdészek fatermelő földeket, és ezek nem őshonos erdők kiirtásával és átalakításával jöttek létre, hanem erdőtelepítésként.

E sorok írója erdőrendezőként kezdte erdészeti pályafutását a '90-es évek elején. Máig vallom, hogy az erdőgazdálkodás alapja az erdőrendezés, mai szóval élve erdőtervezés. Az akkori erdőrendezői munka első lépése az volt, hogy a MÉM (később

FM és FVM) Erdőrendezőügyi Szolgálat (később Állami Erdészeti Szolgálat) a szintén MÉM Repülőgépes Szolgálatától megrendelte a következő évben üzemtervezendő terület légi fotózását. (Mindez nem kis feladatot jelentett, hiszen minden évben a teljes ország 1/10-ét le kellett fotózni!) A repülések eredménye egy közel M=1:10.000-es méretarányú, nagy felbon-

Az Erdőrendezői Szolgálatnál terepi mérési munkákhoz kiadott légi fotó hátulja maga a történelem. Látható rajt a „népköztársasági” címeres titkos ügykezelési pecsét, majd az áthúzott „TITKOS” felirat, a későbbi „új” címeres honvédségi térképész szolgálati pecsét „Nyílt” felirattal. (forrás: eredetiről szkennelve a szerző által)

tású (fekete-fehér) fényképállomány lett, közel 70%-os átfedéssel.

Külön értekezést érdemelne, hogy ezek a képek az akkori fotogrammetriai eszközökkel milyen hihetetlen pontosságu térképek rajzolására és távérzékelési kiértékelésére voltak alkalmasak – de ez nem tárgya e cikknek. Hasonló, térképészeti célú légi fotókat készítettek katonai céllal is.

Ami fontos: ezeknek az évtizedek alatt elkészült képeknek van egy interneten elérhető adatbázisuk, a www.fentrol.hu. Itt sokszor 60 év távlatába vissza lehet repülni, régmúlt épületek és rózsakertek kereszthők vissza olyan helyeken, ahol ma csak a dűlőnév emlékeztet családnevekre, történetekre, de azt is meg lehet nézni, hogy bizony ott akkor sem volt jó erdő, nemhiába.

Erdészként a napi rutin mellett feledésbe merülhet számunkra, hogy azok a fák, amelyek most februárban ledőltek, még a Trianon előtti Magyarországon születtek. Az sem a mindennapok része, hogy eszünkbe jusson: hány nemzet hány hadserege vonult keresztül e földön, mi mindent pusztított el, vagy mit hagyott maga után. Hány falu éledt újjá a pusztítások után, és hányszor kezdtek el újra dolgozni az emberek itt, az általunk jól ismert föld rögein; szántva, legeltetve vagy fűrészelve; újra- és újrakezdve családjaik mindennapjait.

Vaski László
erdőművelési ágazatvezető,
erdészetigazgató-helyettes

Rovatunk mostani részében nem a szolgáltatási szektort céloztuk meg, mégis úgy gondoljuk, az erdészeti hatóság tevékenysége legalább annyira fontos, mint a korábban bemutatott cégek, társaságok. Ennek legfőbb oka, hogy működésüket egy cél vezérli: a zalai erdők minél jobb állapotának biztosítása mind szakmai, mind jogszabályi szempontból. Lövei Gergővel, a Zala Vármegyei Kormányhivatal Agrárügyi Főosztály Erdészeti Osztályának vezetőjével beszélgettünk.

Közös érdek

„Röviden szólva az erdőgazdálkodás törvényességét felügyeljük és biztosítjuk – emelte ki előljáróban az osztályvezető. „Igyekszünk elérni, hogy mindez a jogszabályok maximális betartásával és a legmagasabb szakmai színvonalon

történhessen. A szakmaiságért a jogosult szakszemélyzet, tehát az erdész szakemberek felelnek, az ő munkájukat ellenőrizzük mi.”

Az erdészeti hatóság és az erdőgazdálkodók közös felelőssége, hogy a jövő generációi számára

AZ ERDÉSZETI HATÓSÁG FELADATAI

AZ ERDŐGAZDÁLKODÁS FELÜGYELETE – Ellenőrzi, hogy az erdőtulajdonosok és -gazdálkodók betartják-e az előírásokat, például az erdőtelepítés, a fakitermelés tekintetében.

AZ ERDŐHASZNÁLAT SZABÁLYOZÁSA – Engedélyezi és ellenőrzi az olyan tevékenységeket, mint a fakitermelés, vagy az erdőben megvalósuló turisztikai fejlesztések.

AZ ORSZÁGOS ERDŐÁLLOMÁNY ADATTÁR VEZETÉSE – Nyilvántartja az erdőterületeket, az erdőgazdálkodókat, az erdészeti szakirányító személyeket

LAKOSSÁGI ÉS SZAKMAI TÁJÉKOZTATÁS – Információt nyújt az erdők állapotáról, az erdőgazdálkodás lehetőségeiről és a jogszabályi előírásokról.

biztosított legyen a megfelelő erdőállományok, a folyamatos erdőborítottság megléte, illetve a fenntartható erdőgazdálkodás.

„Napjainkban az egész országban folyamatos az erdőborítottság, amelyet a jogszabályok is elősegítenek, hiszen a jelenlegi rendelkezések szerint az erdőterületek nagysága nem csökkenhet. Országos szinten elmondhatjuk, hogy kevesebb fát vágunk ki, mint amennyivel gyarapodnak erdeink, tehát a fatérfogat folyamatosan növekszik. Zala vármegye kiemelkedő területnek számít, ahol nagyon jó adottságú, különösen szép erdőkkel találkoz-

hatunk. Ezt mindenképpen meg kívánjuk őrizni.”

Hozzátette azt is, hogy annak ellenére, hogy az erdőgazdálkodásban gazdasági érdekek is szerepet játszanak, az erdészeti hatóság feladata elsődlegesen nem ez, hanem a jogszabályok betartatása és az erdők megfelelő állapotának biztosítása. Al-

JOGSZABÁLYI HÁTTÉR

Az erdőgazdálkodás jogszabályi háttérét Magyarországon a 2009-ben elfogadott, az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló XXXVII. törvény, valamint a végrehajtásáról szóló 61/2017. (XII. 21.) FM rendelet és a 63/2012. (VII. 2.) VM rendelet képezi. Emellett a hatósági, igazgatási munka másik jelentős jogi háttérét a 2016. évi CL. törvény biztosítja, amely az általános közigazgatási rendtartásról szabályairól rendelkezik. Az erdészeti igazgatás munkája során természetesen figyelembe vesz valamennyi vonatkozó jogszabályt, így különösen a 1996-ban elfogadott természet védelméről szóló LIII. törvényt és a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló LV. törvényt is.

(Forrás: MAGYAR ERDŐK.

A magyar erdőgazdálkodás.

Szerkesztette: Kovács Pál, 2014.

Kiadta: Vidékfejlesztési Minisztérium és a NÉBIH Erdészeti Igazgatóság)

kalmazkodni kell mind a jogszabályi, mind a termőhelyi klimatikus körülményekhez, és a rendelkezésre álló lehetőségekből kell kihozni a legjobbat az erdő védelme érdekében.

A Zalaerdő erdein kívül magánerdőgazdálkodók, valamint kisebb részben a Bakonyerdő Zrt. és a Kaszó Zrt. területei, illetve nemzeti park és vízügyi kezelésben lévő erdők felügyelete is a hatóság feladatai közé tartozik.

A beszélgetés során kitértünk arra is, hogy az osztályvezető a zalaegerszegi Kölcsey Ferenc Gimnáziumból került a Soproni Egyetem Erdőmérnöki Karára. Már az egyetemi évek alatt lakott területi fák speciális vizsgálatával és ápolásával foglalkozott, amelyet az erdőmérnöki oklevél megszerzése után két évig folytatott főállásban. Ezt követően kezdett az erdészeti osztályon dolgozni, amelynek élére tavaly decemberben – elődje nyugdíjba vonulása után – nevezték ki.

Steyer Edina

Erdésztechnikusi és gépkezelői csapatmunka

Folytatódik rovatunk, amelyben a társaság által beszerzett erdészeti gépeket és kezelőiket mutatjuk be. Ezúttal Bánokszentgyörgyön jártunk, Horváth Norbert és Köves Krisztof számoltak be tapasztalataikról.

Norbert egy Vimek 404 T8 harvesterrel, míg Krisztof egy Vimek NG 870.2 forwarderrel dolgozik. Előbbi eszköz végzi a fakitermelést: kivágja a kijelölt fákat, gallyazza, majd választékra darabolja és a megfelelő helyre rakja, ahonnan a forwarder szállítja tovább.

Ezekkel a gépekkel fenyőállományokban lehet a leghatékonyabban dolgozni. Norbert kiemelte, hogy a harvestert kifejezetten a fenyőállományok hatékony kitermelésére tervezték Svédországban.

„Jelenleg lucfenyvesben dolgozunk, de elvételre vörösfenyő is előfordul ezekben az erdőrészekben. Könnyű velük dolgozni, mert puha fák. Használtuk már őket lombos törzskiválasztó gyérítésekben is, ott is jól teljesítettek.”

Mielőtt tavaly március elején megérkeztek az új gépek, kollégáink hosszútávúként dolgoztak a Bánokszentgyörgyi Erdészetről. A munkafolyamatokat a Nagykanizsai Erdészet gépkezelői, Polai

Péter és Varró Tamás segítettek elsajátítani. (Róluk a 2023/2. lapszámban olvashattak. – a Szerk.)

Norbert egyébként erdésztechnikus és vadgazda technikus végzettséget szerzett Sopronban, Krisztof pedig autószerelői és gépkezelői képesítéssel rendelkezik. Azt, hogy melyik gépet ki kezeli, Pálkás Ákos erdészetiigazgató döntötte el, figyelembe véve a végzettségüket és a tapasztalatukat.

„Ezzel teljesen elégedettek vagyunk, nem is cserélnénk, mindenki tudja a dolgát” – mondta Krisztof.

Egyikük sem érte még el az 1500 üzemórát – jelenleg 1100 óra körül járnak –, amely a kötelező szervizeléshez szükséges. Erre várhatóan március végén, április elején kerül majd sor.

„Apróbb karbantartási munkákat mi is elvégeztünk, például tömlő- és láncserét, valamint a szükséges zsírzásokat. Péntekenként nagyobb karbantartásokat végzünk, hiszen fontos számunkra, hogy a munkagépeink mindig jó állapotban legyenek” – hangsúlyozta Norbert.

A körülmények kapcsán hozzátette, hogy az esős időszak jelenthet kihívást, különösen meredek terepviszonyok között.

Steyer Edina

MÁR 1942-BEN IS Vadlétszámcsökkentés

1942. november 2-án tiszti értekezletet tartottak Lentiben az Esterházy Hercegi Hitbizomány vezetői részére, amiről jegyzőkönyv készült. Az értekezletet vitéz Csatai Gyula erdőfelügyelő vezette, jelen volt Ronchetti Gáspár erdőfelügyelő, vitéz Páll Miklós és Sinóros Szabó Aurél erdőmester, Láng Mihály faraktárgondnok, Szeles István erdőmérnök.

A fennmaradt négyoldalas jegyzőkönyv szerint megtárgyalták az aktuális feladatokat, majd az értekezlet végén vitéz Csatai Gyula erdőfelügyelő a következőkkel zárta mondandóját:

U.i. v. Csatai erdőfelügyelő ismertette még a Hercegségének a közelmúltban lefolytatott erdészeti tiszti értekezleten kiadott azon rendelkezését, hogy a vadállományt a lehető legkisebb mértékre kell csökkenteni. Az üzemek vezetői a Hercegsége ezen magas rendelkezését tudomásul vették.

létszámot, de utána erőteljes növekedés következett. Napjaink vadlétszáma többszöröse a háború előttinek. A szándék a létszámcsökkentésre – ahogy régen is – ma is megvan, de az eredmény

Hogy a feladatot akkor sikerült-e megoldani, azt sajnos nem tudjuk. A hamarosan bekövetkező háborús események biztosan csökkentették a vad-

még várat magára.

Dr. Páll Miklós
ny. ellenőrzési osztályvezető

Tervezett programjaink ÁPRILIS–JÚNIUS

ÁPRILIS 18., 19.

• Húsvéti Expressz a Csömödéri Állami Erdei Vasúttal

ÁPRILIS 26.

• Szezonnyitás a Csömödéri Állami Erdei Vasúttal

MÁJUS 9.

• Madarak és fák napja – túravezetés a nagykanizsai „Madárerdő” és a zalakarosi „Csiga-túra” tanösvényeken; vetélkedő, játékos program iskolásoknak, előzetes bejelentkezéssel a Nyitnikék Erdészeti Erdei Iskolában (Obornak; május 5–9.) és a Zakatoló Erdészeti Erdei Iskolában (Csömödér; május 5–9.)

MÁJUS 19.

• Növények Napja: Tárlatvezetés a Bajcsai Csemetekertben előzetes bejelentkezés alapján a növények napja alkalmából

MÁJUS 24.

• Gyermeknap! Gyermeknap i járat és a Csömödéri Állami Erdei Vasút szervezésében

MÁJUS, JÚNIUS, AUGUSZTUS, SZEPTEMBER, OKTÓBER:

• Gombaismereti túrák a Zalakáros és a Lenti környéki erdőkben, a gombamegjelenés függvényében. Túravezetők: Gál Sándor (Zalakáros, +36-30/4742-130); Stefanich Péter (Lenti, +36-30/4644-558)

JÚNIUS 21.

• Múzeumok éjszakája: éjszakai múzeumlátogatás és erdei vasutas utazás a Csömödéri Állami Erdei Vasúttal

JÚNIUS 29.

• Családi Nap
További információ: lenti@zalaerdo.hu

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ: www.zalaerdo.hu, facebook.com/Zalaerdo

Zakatoló: Molnárné Vitális Anikó (+36-30/9338-851, vitalis.aniko@zalaerdo.hu)

Nyitnikék: Kuczkó Anita (+36-30/2944-385, kuczko.anita@zalaerdo.hu)

Erdei vasút: Horváth Dániel (+36-30/3648-901, erdeivasut@zalaerdo.hu)

Madárerdő: Kálovics Norbert (+36-30/3776-502)

Csiga-túra: Gál Sándor (+36-30/4742-130)

Bajcsai Csemetekert: Józsa Tamás (+36-93/537-740, +36-30/5041-021)

Juhász Gyula:

TAVASZVÁRÁS

A déli szélben lehunyom szemem
És gyöngyvirágok szagát érzem.
Az esti égen violás a szín
És kikeletben járnak álmaim.
A hó alól már dobban boldogan
A föld nagy szíve s csöndesen fogan
A csíra, melyből új élet terem
S bimbók bomolnak majd szűz réteken.
Az örök nap még bágyadtan ragyog,
De tavaszosok már a csillagok
S az éjszakában zizező neszek,
Egy új világ susogja már: leszek!
A földre fekszem, hallgatom szívét,
Az égre nézek, kémlelem színét,
Ég, föld között angyali üzenet
Hirdeti a jövőnd életet.
Mert boldog ige ez és szent igaz
És örök törvény és áldott vigasz,
Hogy győz az élet, duzzad és dagad
S elönti mind az ócska gátakat!

MINDEN GÖRDÜLÉKENYEN ZAJLOTT

A szociálistűzifa-program 2024/2025-ös időszakában a Zalaerdő Zrt., a Zala Vármegyei önkormányzatok 93 százalékaival, összesen 175 településsel kötött szerződést a pályázaton megnyert igényeik kiszolgálására.

A zökkenőmentes végrehajtás érdekében már a 2024-es év elejétől folyamatosan törekedtünk a szükséges faanyag megtermelésére, hogy az önkormányzatok számára lehetőleg már száraz állapotú faanyagot szállítsunk ki.

Az önkormányzatok kizárólag keménylombos-tűzifát igényeltek a társaságtól. A legkisebb rendelt mennyiség 2, a legnagyobb 135 köbméter volt.

Az átadott tűzifamennyiség a Zalaerdő Zrt. erdészetei között az alábbiak szerint oszlott meg:

Erdészeti neve és a kiszállított mennyiség (m³)

Nagykanizsai Erdészet	1167
Bánokszentgyörgyi Erdészet	736
Letenyi Erdészet	720
Lenti Erdészet	973
Zalaegerszegi Erdészet	2448
ZALAERDŐ összesen	6044

A tűzifa kiszállítása az önkormányzatok igényeinek megfelelően, folyamatosan, határidőre, 2025. február 7-ig megvalósult.

Millei Dániel fahasználati előadó